

Beogradskie Novine

Br. 343.

BEOGRAD, subota 15. decembra 1917.

Izaze:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajnjim zapadnim
od c. i kr. čita se cijeli od . . . 6 knj.
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini
i Dalmaciji po cijeni od . . . 10 knj.
Izvan ovog putuju po cijeli od . . . 12 knj.

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajnjim zapadnim
od c. i kr. čita za jednu i cijelu godinu . . . 30
U Beogradu se dostavlja u kuće
Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i
Dalmaciji . . . 200
U ostalim krajevima Austro-Ugarske međusobno . . . 400
U inozemstvu . . . 450

Oglaši po cijeniku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 63.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 28.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 248.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 14. decembra.

Istočno bojište:

Prekid borbi.

Pregovori o primirju traju.

Talijansko bojište:

Između Piave i Brente ponovo je oživjela borbenaa djelatnost.

Načelnik glavnog stožera:

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 14. decembra.

Zapadno bojište:

Front pristolonaslednika Ruprechta bayarskog:

U Flandriji je samo u malo odjeku bila živahnja topnička djelatnost. Istočno od Bullecourta pokušali su Englezzi, da povrate izgubljene rovove. Ovdje kao i kod jednog vlastitog napada južno od St. Quentin-a nanišili smo neprijatelju šestokom prepadima s minama znatnu štetu.

Front njemačkog pristolonaslednika i vojvode Albrechta:

Sjeverno od St. Mihiela, sjeverno i istočno od Nancy-a, kao i na Hartmannswillerkopf pojačana francuska vatrena djelatnost.

Istočno bojište:

Pregovori o primirju traju.

Macedonsko bojište:

Nema ništa naročitoga.

Talijansko bojište:

Na pojedinim mjestima između Brente i Piave došlo je u vezi sa manjim borbama do šestokom topničkih borbi.

Prvi zapovednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Novi svijet.

Dok Evropa, ovako u oblacima drena od baruta, izgleda kao haos, u kojem još sve vrle i klijuča, a još ništa nije dobro stalna oblika, dotle se u crnom dijelu zemlje dešavaju značajni dogadjaji, koji očigledno odaju određene planove. Poslije besprimjerno velleke i junačke borbe nije vojska generala pl. Lettow-Vorbecka doduše poražena, ali je pred više nego desetotisućom premoći Engleske i južnoafričke Unije morala evakuisati i posljednji položaj u njemačkoj Istočnoj Africi, te se povući kroz portugalske linije u portugalsku Istočnu Afriku. Time je ispjavana velika junačka pjesma o njemačkim istočnim Afrikancima

Nove stranačke borbe u Rusiji. — U Sredozemnom moru ponovo potopljen 50.000 tona. Uništen čitav transport brodova. Clemenceau protiv Caillaux-a.

u najdirljivoj tragicu! Kad bi Englezzi imali bar trunak osjećanja stida, oni bi moralii ovaj dan ozaliti u pepelu, kao najveću mržju sramote u svojoj kravoj istoriji!

A oni se ne će ni radovati. Ne bili oni nikada osvojili ni njemačku jugozapadnu ni istočnu Afriku, da nijesu imali veliku pomoć Bothlne Južnoafričke Unije. A ako dodje igdje do ozbiljnog rješavanja težnja za očepljivanjem mnogobrojnih dominija od kraljevine, to će biti svakako u južnoafričkoj Uniji. Burski ustanak pod Dewetom odmali u početku svjetskog rata ugušen je dodnje, ali narodni pokret medju pravim Burima ojačao je prilično, tako da engleski gospodstvo nije bogzna kako sigurno, iako ga potpomaže Botha, engleski plaćenik, koji je, budi uzred rečeno, Španjolskog porijekla, a ne burškog. Buri nijesu ni do danas oprostili Englezima sramna djela, koja ovi imaju na duši, te će izvjesno upotrijebiti priliku, da objave svoju nezavistnost, jer je Albion sada u svjetskom ratu mnogo slabši. Da li će oni pristati da njemačku jugozapadnu i njemačku istočnu Afriku — gdje oni sada gospodare — prilikom mirovnih pregovora vrate Niemačkoj, — to je tek pitanje. Niemačko susjedstvo bilo bi im isto tako slabo po vjoli, kao i englesko.

Prelaskom posljednjeg njemačkog istočnog Afričanaca na portugalsko zemljište možda je udaren osnov za osnivanje velike samostalne afričanske države. Međutim se trudi Francuska, da ostvari svoj davnašnji jedan plan, t. j. da francusku Sjevernu Afriku stpi u jednu oblast sa svojim ekvatorskim posjedom pod svojom vrhovnom vlašću. Ova oblast pružala bi se od Sredozemnog mora do obale Slonove kosti. Nedavno je slavila francuska kolonijalna štampa smrtili marš komandanta iz Timbuktu, koji je bez neprilike prošao Saharu od Alžira do Timbuktu preko In-Salah, dakle put od okruglo 2000 kilometara. S punim pravom duduše hvalli se ovo djelo ne samo sa sportskog i naučnog gledišta, nego i kao djelo velike političke vrijednosti. Može se označiti kao preteča izvodjenja projekta trans-saharske pruge, koja bi u slučaju da se ostvari, vezala Srednju Afriku sa Parism potovanjem od šest dana. Ova pruga bi otvorila oblasti neproračunljivih prijednosti i skoro neiscrpnuć crnog ljudskog materijala, koga „granice nation“ sada dvostruko više treba. Još u početku svjetskog rata dizali su se u francuskoj znatniji glasovi, koji su — kad počeće dnevni ogromni gubitci francuski — predlagali, da se galitska rasa regeneriše miješanjem sa afričkom krvlju. Ako Francuskoj podje za rukom, da stvorи ovu kolonijalnu državu, onda će neizostavno, čim prije moguće, izvršiti revanche za svoje poraze u ovom svjetskom ratu, puštanjem ogromne crnjačke vojske protiv Njemačke.

Drago moje, ti ne roni suza,
Kad ti slišiš ta vojnička bluza.

Bojno polje do sad sam te klela,
Sad ču više, dika mi ne piše.

Ja ču pisati pismo na majora,
Da mi moje dragu vratiti mora.

Kažu meni četiri vojnika,
Da je moja zarobljena dika.

Caru care, Bog Ti dao zdravljie!
Pusti momke — ostaše djevojke.

Moj dragane i jest i nisi,
Oženi se, da vidiš čiji si!

Brena mi se kosa od prkosa,
L'jeva strana, brena mi se sama.

Koji momak nije za vojnika,
Nemoj curu, da ti bude dika.

Ja sirota, dika mi sirota,
Nije nam se ljubiti sramota.

Dodij dragi i sinoć si rekā,
Jabuka te na pendžeru čeka!

Disku diči kosa do pō čela,
Mene moja maramlica bijela.

Sliši — dolikuje.

To već više nijesu maštarije i prazne kombinacije, nego strogo logički zaključci za svakoga, ko umije čitati istoriju. Nesvarljivim zalogačima čovječanskih idea, koje Englezzi i Francuzi nose k neutralcima, oni sigurno neće ni jedan Zub izgubiti. Oni poznaju samo svoje želje za silom i gospodstvom. Da bi postigli svoje ciljeve, oni će mirne duše na oltaru svoga idola prikrati cijelo ostalo čovječanstvo, bilo ono bijelo, crno, žuto ili mrko.

Ruski i rumunski pregovori o miru.

Sastanak ruskih izaslanika sa zastupnicima središnjih vlasti.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Petrograd, 14. decembra.

Petrogradski broj javlja: Rusko izaslanstvo za pregovore o primirju noćas je otputovalo i prema učinjenom sporazumu sastaje se sutra u podne sa zastupnicima središnjih vlasti. Osim zastupnika političkih stranaka, koje su narodni povjerenici radi pregovora ovlastili, nalaze se u izaslanstvu još i stručna lica i fizičanija vojske i flote.

Savjet narodnih povjerenika će još jednom pozvati savezne zemlje, upravo predložiti im, da učestviju u pregovorima za mir. Ako saveznici na taj predlog ništa ne odgovore, sva će odgovornost na njih pasti.

Rusko izaslanstvo će produžiti pregovore o primirju. U tome će potpomoći moralna snaga pobjednosne revolucije radnika i seljaka. Izaslanstvo je svrha, da učinju topovo i puške, bilo na frontu, bilo na istočnom i Crnom moru. Ono će pregovore okončati sa zatvorenjem primirja. Ono će ih produžiti kako ih je počelo, kao opomneničeni zasupnici zemlje, na koje su učinjene pogledi miličnja radnika i vojnika učijelog svijeta.

Jedna vijest pariskih listova.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Bern, 14. decembra.

Pariski listovi donose oву, očevidno inspiriranu vijest: Dosadanji pregovori između boljševika i Nijemaca nisu imali nikakvih važnijih uspjeha. Boljševici namjeravaju, da u dnu trenutku prekinju pregovore s Nijemcima i da savstave opšti mirovni program s pozivom na saveznike, da mu se pridruže. Ako bi se saveznici tomu protivili, boljševici bi se tada smatrali kao opravdani i slobodna bi stupu u pregovore za zaseban mir i da ga zaključe.

Dogodjaji u Rusiji.

Boljševiki objavili rat Kaledinu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 14. decembra.

„Vossische Zeitung“ javlja iz Ženeve: Prema petrogradskim vijestima vodje boljševika su objavile rat Kaledinu.

Proliši gade, da nisam čeljade,
Što na sebi ne nosim hiljadu.
Ne kitim se tražeći sebi para,
Pravoj curi ne treba gjendara!

Vojislav J. Kulundžić:

Sreća.

O! spi... ol spi... ol spi...
Tilo je. Mi čutimo mukom i slušamo.
Sve sneva pretvorene u čutnju, tihost.
Jedan... dva... Jedan... dva...

Veće pada. Okolo nas je mrak. Liča nam se slijaju kraj ognjišta, naspram vatre. Senke drhte... Čutnja... San... Mrak... Mi snevamo...
Uspomena ide tiho, lagano:

Pre mnogo godina...
Vatra plamti, naša oči gledaju u sjajni plamen. Oko nas se slija ritam i harmonija. Duša počinje da se budi.

Kao san!... kao san!...

Mi držimo ruke na kolena kao pokajnici mislimo o prošlosti što je mlnula. Osećamo kako kroz naša srca

² Ojendar — široki i dugački komad baršuna (somota) u obliku pačetovlje, ispršljivan dukatima i krunama, koje su do sad naše djevojke nosile oko vrata, a siže do koljena.

Borbe između Kaledina i boljševika.

Kb. Amsterdam, 14. decembra.

Jedna vijest Reuterova iz Petrograda veli: Po jednom bežičnom, brzom obvezniku sastoji se Kaledin grad Rostov. Kod Rahilčevana otpočela je borba. Čete boljševika pomagane su topovima crnomske mornarice. Kod Biljegrada traje žestoka borba. Obe stranke su pretrpile velike gubitke.

Kadetska manifestacija u Petrogradu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 14. decembra.

Juče su pred Tavrijskom palatom kadeti održali manifestaciju, u kojoj je sudjelovalo nekoliko hiljada osoba. Otpriklje 30 osoba prodrio je u palatu i izjavilo, da su oni ustavotvorna skupština. Petrogradska brojčavna agencija označava ovaj dogadjaj kao neozbiljan i smiješan.

Apšenja kadetskih vodja.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Amsterdam, 14. decembra.

Reuterov ured javlja: Boljševička vlast izdala je proklamaciju, u kojoj napada konstitucionalne demokrate i kadetsku stranku kao buntovnike! protiv-revolucionarne organizacije i smatra ih kao neprijatelje naroda. Mnogi vodje kadeta uapšeni su.

Zvanično mišljenje.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 14. decembra.

Jučerašnje demonstracije kadeta znače njihovu nemoc za prikupljanje ma i manjih masa za aktivnu borbu. Njihova manifestacija prikupila je po ulicama samo nekoliko hiljada ljudi. Demonstracije u Tavrijskoj palaci pokazale su, kako su njihovi pokušaji neozbiljni.

Socijaliste i konstituante.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Petrograd, 14. decembra.

Revolucionarni socijalisti sa ljevice izložili su svoje stanovište za konstituante na svom kongresu. Vodja Kareljin izjavio je, da će narod biti za konstituantu. Ako bi se ona opirala, da prizna vlast naroda, postaviće se on iznad konstituante. Jedan drugi vodja socijalnih revolucionara izjavio je: Ako konstituanta prima dnevni red sa raspravljanjem o pitanju mira i zemljinskog posjeda, onda će se izbjegći konflikti. Ako li bi počela raspravljanjem o organizaciji vlasti savjeta, onda bi sukob između savjeta i konstituante postao neizbjegljivo. Govornik je zaključio izjavom, da bi u trenutku najoštije klasne borbe, u trenutku kada Korniliov i Kaledin napreduje protiv Moskve i Harkova, ako se ne ostavi vlast u rukama savjetu, ovo bi značilo samoubijstvo socijalne politike.

stenu", 4732 tone, „Ovid", 4158 tone, kao i jedan s 8 topova naoružani pomoćni krstaš, čija je posada većim dijelom propala.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Unija i Talijani.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina")

Lugano, 14. decembra.

Od kako su Sjedinjene Države objavile Austro-Ugarskoj rat nalaze se one na vrhuncu talijanske narodne moći. U talijanskoj štampi ima već naloge, da baš bliže privredno zbiljenje prema Sjedinjenim Državama leži u interesu Italije, jer ta prekomorska sila ne bi mogla svoj privredni uticaj zloupotrebiti za političke svrhe, kao što se to od evropskih sila može očekivati.

Juče je u Rimu pred američkim poslanstvom priredjena velika narodna manifestacija, kojom su prilikom državili govore gradonačelnik knez Colonna, blivši iridentistički ministar Barzai i poslanik Nelson Page. Slične manifestacije su, kako se javlja, održane i u drugim gradovima pred američkim konzulatima.

Zvanični list „Giornale d'Italia" piše: Italija ne bi ni danas mogla prihvati zahtjev grofa Cernina da se vrati k status quo ante, naprotiv, ona bi morala zahtjevati rješenje teritorijalnih pitanja.

Engleska u ratu.

Neće se povrijediti nezavisnost Holandije.

Kb. London, 14. decembra.

U donjem domu je pitao poslanik King, da li saveznici smjeraju, da ni u toku rata ni poslije njega ne povrede teritorijalni integritet, riječno pravo i kolonijalne posjede Holandije. Cecil je odgovorio, da se ni sad niti se ranije smjerilo o kakvoj povrjeti nezavisnosti Holandije i njenih posjeda.

Borbe na zapadu.

Francuske novine iznajaju opet njemačke i austro-ugarske izvještaje.

Kb. Berlin, 14. decembra.

Wolffsoy ured javlja: „Matin" piše: Njemački i austro-ugarski vojni izvještaji, koje je Clémenceau dozvolio da se mogu objaviti u francuskoj štampi, tako su uznemirili javno mišljenje. Naročito su njemački izvještaji o borbama kod Cambraia demoralisali izvjesne stanovničke kruge. Uglđeni parlamentari zamerili su Clémenceau zbog tih njegovih mjeri. I doista francuski listovi od 6. i 7. decembra nijesu donijeli ni njemački ni austro-ugarski vojni izvještaj, u kojima se javlja o velikom porazu kod Cambraia i Talijana na visu Maletta.

Objava rata Kube Austro-Ugarskoj.

Kb. New-York, 14. decembra.

Reuter javlja: Po jednoj vijesti iz Havane proglašio je kubanski parlament ratno stanje između Kube i Austro-Ugarske.

Revolucija u Portugaliji.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina".)

Zeneva, 14. decembra.

„Petit Journal" javlja iz Lisabona: Portugalska vojska u većini garnizonu je prešla na stranu nove revolucionarne vlade. Revolucionari su napsili ministru vojnog i spoljnih poslova. U Oportu je mirno, u predgrađima Lisabona i Coimbra borbe još traju.

— Oh majčice moja! Zar su mi te opet ti vragovi uplašili? ... Ne boj mi se ti, ne boj! Evo idem ja!

I, nekako iznudeno, bolno počela bi k njemu da prilazi šireći rukama ispred sebe kao da joj ne utekne. I tako bi po celom dvorištu i ne strepeći da će je on možda kojom kamenicom pogoditi, koje on jednako uplašen baca od sebe iči k njemu stresajući ga u kakav kat i čošak dvorišta dok ne bi došla kod njega. Ona bi ga uzela za ruke, odvela u ono njegovo sopće, tamo ga vodom polivala, osvežavala, polagala u postelu i ostajala da stoji i bdi nad njime dok se on ne bi potpuno umriuo i prestao da se uznevareno trese i muca:

— Žižal žižal! Pokazujući joj na tobož ubačene žižice na nj, na njegovo odelo, krpo od čega će on sav izgoreti.

— Nećeš, nećeš izgoret! Ne boj mi se ti! Nedam to ja! Evo ja sam tu i nedam te! Kao obično ona bi ga umirivala.

A svi su znali zašto ga ona evo gotovo celoga svoga života nadgleda i čuva. Muž joj, kao što u ona vremena dolikovaše jedincima i naslednicima bogatih očeva, sevdili su i pješi amre rano te ona ostade usred velike i bogate kuće sama sa dvoje deca. Besje mlada, lepa i onako sama u svojoj kući zagleda se u čuvengen pevača i lopoga čoveka, tako zvanog Manu „grka". Ubrzo se to doznao. Skupila se porodica. Ne toliko sa muškavljeva-

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina")

Lisabon, 14. decembra.

(Havas). Novo ministarstvo je ovako sastavljeno: Predsjednik, spoljni poslovni i vojni: Sinodio Vaeš, unutar Maha doda Santos, prosjeće Alfredo Magelhaes, pravde Mero Pinto, javnih radova Felitolano Costa, mornarice pukovnik Branzo, trgovina Xavier Esteves, financa Santos Cogas, kolonija poslanik Tamangniz Pozza.

Afera Caillaux—Loustelot.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina")

Paris, 14. decembra.

Postavljanje parlamentarnog odbora po stvari Caillaux—Loustelot izazvalo je u krugovima duge rasprave. Iz izmjene mišljenja zaključuje Havasova agencija, da je većina poslanika spremna, da dozvoli kazneni progon. Ministar-predsjednik Clémenceau je izjavio, da će po stvari tog kaznenog progona doći u petak u odbor. Caillaux i Loustelot preslušaće se poslije Clémenceaua.

Glasovi francuske štampe.

Kb. Bern, 14. decembra.

Svekolika francuska štampa puna je komentara po aferi Caillauxa. Rasprialjana se vode većinom vrlo strasno. Vrijedan je pažnje članak Sembaria u „Lanterni". U raspravljanju se ističu dvije stvari: 1. cito svjet će biti frapiran, što će ratni sud, koji ima sudi Caillauxa, time imati da izrekne i svoj sud o glavnom pitanju spoljne politike; 2. Svako mora utvrditi, da javno mišljenje nije naklonjeno Caillauxu.

Najnovije brzojavne vijesti.

Zdravstvo grofa Cernina.

Kb. Beč, 14. decembra.

Listovi javljaju, da se zdravstvo grofa Cernina znatno poboljšalo. Ministar je već mogao da napusti posluju i osjeća se mnogo bolje.

Pozorišna dvorana mjesne etapne menaže

TERAZIJE 25.

13., 15. i 16. decembra, u 8:30 sati uveče

gostovanje članova

BEĆKE PUČKE OPERE

Gospodja Mainau, Heinrich Pocher, Adele Baum, Liesl Kurt i t. d.

Ulažnice po K 520, 420, 350, 3— i 2—

mogu se dobiti u dnevnog blagajnici mjesne etapne menaže.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Dana se subota 15. decembra, po satoj 2. decembra. — Rimokatolički: Valentijan; pravoslavni: Car Uroš s. Jan. Dev.

Casnicka i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje iigranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum: Od 13. do 15. o. m. zatvoreno. Iduća predstava u nedjelju, 16. decembra.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 68 (Koloseum): U 6 sati uveče predstava za vojnike, a u 8:30 sati uveče predstava za časnike. — C. i. k. građanski dom: Citaonica, soba za pisanje iigranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orfeum: Od 13. do 15. o. m. zatvoreno. Iduća predstava u nedjelju, 16. decembra.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 68 (Koloseum): U 6 sati uveče predstava za vojnike, a u 8:30 sati uveče predstava za časnike. — C. i. k. građanski dom: Citaonica, soba za pisanje iigranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Posljednji električni voz za Topčider kreće od spomenika u 8:30 sati poslije podne, a iz Topčidera za Beograd u 4:00 sati poslije podne. To važi i za nedjelju.

strane koliko sa njene. Naročito užat otac, kome ona obraz toliko ukrala. I šta su mogli da čine sa njome? Da je bila sama, bez dece, onda se zna što se u takvim prilikama radi. Onda je to lako. Da joj se, otrov da ga ona dobrovoljno popije i u varoš se posle javi, da je on neke „preke" bolesti napravno preminala. Ali što će sa decom? A opet da su deca siroti onda bi njen otac nju, svoju kćer ipak dragovoljno štovao i sam joj daotrova da ga popije, ali deca imaju grdu bogatstva i kada bi ili kao što je red i običaj posle smrti svoje kćeri uzeo deda kod sebe svet bi možda kazao da ih je zato uzeo, da bi im prigrabilo očeva imanja... I zato ona, radi dece moral je ostati u životu. Ali opet morala je neka kazna biti. A obična, ona poznata kazna za takve mlade i lepe udovice da je, posle njenoga greha, kao u lat, udaju na nekoga slugu. Kakvoga blestastoga i poslednjeg, u mahali opet nije mogla biti za nju, jer će se posle iskvariti porodica... Napislostku, doveli su joj Paraputu i dali joj ga da celoga života, da svoje smrti čuva i hrani nikako nesmejući izliti iz kuće i pojavit se u svet. Prvo je njenom moralu doneti ručak, večeru; prvi zalog je njenom moralu dati, pa tek onda je smela ona jesti; prvo je njega moralu uspavati i umrili, pa tek onda sebe, te da bi time, celoga svoga života samo njega hraneći i čuvajući, koliko pokajala svoj greh.

Red vožnje parobrodom iz Beograda u Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije podne; 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati poslije podne. Iz Zemuna za Beograd: 6:30, 7:30, 8:30, 9:30, 10:30 i 11:30 pr. podne; 1:30, 2:30, 3:30, 4:30, 5:30 i 7:30 pos. podne. — Iz Zemuna, u Pančevo: u 6 sati ujutro i 12 sati u podne — Iz Pančevo u Zemun: U 8:30 sati prije podne i 3 sati poslije podne. — Ladja, koja vozi između Zemuna i Pančeve i obratno ne pristupa u Beogradu.

Kretanje parobroda za vojnike. Odlaža se iz Zemuna i Beograda u Oršu svakog ponedjeljika, srijede i subote. Odlažak iz Beograda u 5 sati izjutra, dolazak u Oršu u 3 sati i 10 minuta poslije podne. U Oršu u Zemunu i Beograd svake nedjelje, sutora i četvrtka, odlažak iz Orše u 5 sati izjutra, dolazak u Beograd u 8:30 sati u večer.

Botanička bašta. Otvorena uutorom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima.

Poštit bolesnika i bolnicama: U bolnici „Brčko": od 2—4 sati poslije podne. U bolnici „Brčko": od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sati poslije podne. — U C. i. k. gradanskoj bolnici: u utorak, četvrtak i nedjeljom od 1—3 poslije podne.

Kučna bolnica: Posljata nije dozvoljena. Obavijest o bolesnicima dnevnog od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u baštu bolničke zgrade sa strane Vidinske ulice.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — 1. Kupatilo u kada: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 3. Parno kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 4. Građansko i muško parno kupatilo otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 5. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 6. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne.

Vojno parno toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — 1. Kupatilo u kada: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 2. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 3. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 4. Građansko i muško parno kupatilo otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 5. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne. — 6. Parne kupatilo za časnike i njima ravnateljima otvoreno je uutorom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12½ sati poslije podne.

Priznanice za pomoć.

Priznanice za pomoć za mjesec decembar izradjene su do broja 4400 i mogu se od danas odmah i dobiti u uredima okružnog zapovedništva Beograd-grad u ulici Kralja Aleksandra broj 5, u sobi broj 57, od 8 do 10 sati prije podne.

Istoga dana odmah po prijemu priznanice prije podne,

Na se proljetnjim obradljivanjem ne bi zemlja sušila i gubila vlagu. Ovi su usjevi mnogo použdani, ne podleže suši, gasnjaju na vrijeme i ne stradaju od kletičnica.

Rana sjetva ozimnih usjeva najbolje je jemstvo za prezimljavanje i pouzdan primos, jer će se bilje bolje ubokoriti i više će imati vremena za razvijanje.

Proljetnji su usjevi naviknuti na izvjesnu topotu, stoga bi, zasijani u jezen stradali od hladnoće i mrazeva. U naprijed se ne može reći, da će ozimi usjevi, kasno zasijani, podleći zimi, ali spak treba sijati ozimice što ranije, da bi se dovoljno razvile, dok ne nastupi jaka zima.

Broj proljetnih usjeva mnogo je veći od ozimnih, stoga se i vrijeme sijanja, prema vrsti njihovoj, proteže od februara do početka juna.

Rana proljetna sjetva otočenje kod srednje topote od 3—9°C za jaru pčenacu, raz, ovac, jari ječam, grahoricu, gršak i sve vrste djeteline, od svršetka februara pa do kraja marta mjeseca. Ovi usjevi ne trpe mnogo od mraza, stoga se mogu ranije sijati, samo ako je zemlja prosušena i podesna za obradljivanje.

Srednja proljetna sjetva otočenje s topotom od 9—12°C za krumpir, repu, mak, sunčokret i jaru repicu.

Kasnja proljetna sjetva s topotom od 12—18°C, od kraja marta pa do konca maja, podesna je za sijanje kukuruzu, prošu, heljde, pasulu, boštana i bundeve. Ako bi se ove biljke prečarano sijale, mogu da ozebu ili da sastruju u hladnoj zemlji.

Vrijeme sijanja proljetnih usjeva zahtjeva veće pažnje nego sijanje zimskih usjeva, stoga se mora nastati, da se ne propusti najpogodnije vrijeme za sjetvu.

Ljetni sijanje. Ljetni usjevi otključuju se brzim razvitkom, stoga se mogu sijati iste godine odmah poslije usjeva, koji se ranije požarao. Obično se siju poslije ozime repice i ječma. Najobičniji su ljetni usjevi: prošo, heljda, skroznjelac kukuruz i razne piće biljke. U sušnim godinama ovi su usjevi nepouzdanji.

Pokrivanje sjemena. Da bi sjeme moglo prokljati, zatvara se u zemlju, i to prema različnom sjemenu u različnu dubinu. Sjeme se ne smije pređuboko, a ni odveć plitko pokriti. Treba se ovih pravila pridržavati:

- a) u lakoj zemlji pokriva se sjeme dublje nego u težoj;
- b) u vlažnim godinama i predjelima pokriva se sjeme uvek plić;
- c) sjeme jesenjih usjeva pokriva se dublje, a proljetnih plić;
- d) krupno se sjeme pokriva dublje, a sitnije plić.

Prije nego što se sjeme zasije, treba ga pročistiti na vetrenjači, a ako je potrebno, i na trebilu (trijero).

Trebla ima razne vrste, ali manje više sva dobro čisti sjeme od urodice, biljka, zemlje i korovnog sjemena.

Kad se sa sijanjem zakansti, dobro je sjeme nakvasiti u vodu, da onemša i nabubri, samo ovako nakvašeno sjeme ne smije doći u suvu, nego mora doći u vlažnu zemlju.

Da bi se spriječio usjev od snetljivosti (glavnice), a naročito kod strminki, treba sjeme kvasiti prije sijanja. Najobičniji način za kvašenje sjemena je ovakov: Jedan kilogram plavog kamenog istuča se i rastvori u toploj vodi, pa se taj rastvor razblaži sa 200 litara hladne vode. U ovaj se rastvor sjeme potop, mješa i u njemu drži 12 sati, a po tom se izvadi, prosuti i upotrijebi za sijanje. Dobro je prije sijanja pržiti sjeme u vrucem pepelu i žeravici, ili krečiti sjeme u sitnom negašenom kreču.

Mijenjanje sjemena. Kada se sjeme više godina na jednoj zemlji i u jednom mjestu sije, lako se izrodi. Izrođica slabije rodi, sitnija je i loše je kakovće, stoga je potrebno češće mijenjati sjeme. Mijenjanje sjemena naročito je potrebno kod strminki, kukuruza, lana i konoplje. Kada se mijenjanje sjemena preduzima, treba učiniti vaćan izbor u sjemenu, da je krupnije, da ranije stava i da lako ne podleže zimskim mrazevima, ljetajot svu i biljnim bolestima. Osim toga treba paziti, da se sjeme nabavi uvek iz onih krajeva, gdje su pogodbe za napredak toga usjeva manje podesne od onih u kojoj se donosi.

Način sijanja. Sije se na omanske, u redove i u kućice.

Sijanje na omanske vrši se rukom i omasnim sjalicama.

Sijanje rukom najnepodesniji je način i o pravilnom razdjeljenju sjemena ne može biti ni gorovo. Sijanje rukom treba povjeriti vjestom sijatu, koji umije sjeme jednolično zasijati. Krupnije sjeme i strmne siju se za sebe, a sitnije sjeme (djelatina, proso i dr.) mješa se s pjeskom ili sitnom suvom zemljom. Rukom na sačmu sije se na dva načina: preko ruke i u polukrug. Preko ruke siju se mala i uska parčad zemlje, i tada sija bac sjeme pred se, a u polukrug: kad korakne desnom nogom, onda sjeme bac na desnu stranu u polukrug, a kad korakne lijevom nogom, onda bac na lijevu stranu. Od pouzdano koračanja zavisi u glavnome i valjanost sijanja. Nevjest sijac potroši mnogo više sjemena, usjev mu je mestičav, i nije pregašta.

Bilo je sijati omasnim sjalicama. Njima se sjeme jednolično razdjeli i valjanost zasijane njive nije zavisna od vrijestine sijave.

Najjednostavnija ručna omašna sjalica bolje i jednoličnije sjeme raspoređuje, nego najvjestiji sjač. Pomoću limanih peraja, okretanjem poluge, sjeme iz kese, koja se obesi o vrat, ravnomjerno ispadati, a lakšim okretanjem češće. Ova sjalica podesna sam za strmne usjeve i sjeme od krupnijih pličnih biljaka.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Koristi od redomičnog sijanja velike su:

a) ušteda u sjemenu može da premaši 1/4 od sijanja na omaske;

b) usjev istovremeno niče zbog podjednake dubine, u koju je sjeme spušteno;

c) podjednak razmak redova omogućuje lak pristup vadbi u svjetlosti donjim dijelovima posijanih biljaka, zbog čega se usjev brže i pouzdanije bokori i jače se biljka razvija;

d) svaka biljka dobiva potreban prostor za svoje razvijanje, jer su biljke u podjednaku udaljenost;

e) redomičnom sjalicom moguće je sijati sve vrste usjeva, pošto ju je za ovu svrhu lako udesiti, i

f) sijeta ne zavisi od vještine sijave, već sa rukom s redomičnom sjalicom moguće je upotrijebiti i dječaci ili nevjesti radnici u sijanju.

Sijanje u kućice. Ovim načinom vrši se sijeta kopavina. U kućice se može sijati: pod motiku, pod kolac, u brazdu ili za to naročitim mašinama.

Kad se sije pod motiku, treba nastati, da se sijanje izvede što pravilnije, s pogledom na razmak redova i kućice. Ovo se može postići, ako se porvana i podrivena njiva naročitim plugom braždačem uzduž i poprijeko obilježi, pa se na unakrsnim mjestima dotični usjev motikom zasije.

U novije doba ima i naročita mašina za sijanje u kućice, tzv. diblovi, pomoću kojih se sjeme kukuruza, krumpira, repe i češće može u sasvim pravilnom odstojanju zasijati u kućice.

(Nastaviće se.)

Druga godišnjica „Beogradskih Novina“.

Danas se navršaju dvije godine, otako su „Beogradske Novine“ ugledale svijetu.

Kad su se ono pred dvije godine na današnji dan raznosači „Beogradskih Novina“, koje su ispočetka izlazile u manjem formatu, prvi put razbjegali po ulicama i svojim tankim glasnicima nudili ih na prodaju u gradu preostalom stanovništvu, onda zacijelo nije nikuši slutio, da će „Beogradske Novine“ postati preduzeće, koje će se u Beogradu održati više godina. Beogradjani su ih dođušo kupovali, ali izgleda u prvi mali više iz kurioziteta, jer je svakog vremena predočujući se groznog planinskog puta. „Koliko ima još do Vermonata?“

„Pa, ima jedno dvije-tri milje. Danju čovjek još koje-kako može otići tamо, ali po takvoj noći kao što je ova, potpuno je nemoguće.“

Onaj pak stade mjeriti moj prtljag, koji se sastoјao iz jedne ručne torbe, žumskog kaputa i trske sa strukom za pećanje, čudnim pogledima, koji mi se na najmanju nisu dopadali.

„A vi pošli nekuda, da pecate ribu?“

„Jesam.“

„Sam!“

„No, Imam da se nadjem sa nekim prijateljem u Vermontu.“

„Aha, A je li već odavno putujete?“

„Već cijelo ljeto.“

Učini mi se, kao da na njegovom licu ojačam izvjesno razočarenje.

„A gdje finačte stalno živite? Daleko odavde?“ nastavi on svoje zapitivanje.

„Zivim u Londonu.“

„E, London, to je grad, što mu na

svijetu nema para“, dobaci on, zamišljeno gladeci prosijedu bradu. „A što tamo ima novaca!... kao da ga po ulicama kupe.“

On primaknu stolicu bliže, zapali lutu i prijateljskim, povjerljivim tonom opose naširoku i nadučačko da priča o Londonu, naročito o neizmjernom bogatstvu tog najvećeg grada na svijetu.

A. Grin:

TAJANSTVENA OTMICA.

(Nastavak.)

Poslije dugog traženja najzad opazili, gdje se nešto svijeti. Sav sretan, što sam pronašao mjesto, gdje bih se mogao skloniti, ja podjoh u pravcu one svjetlosti, vodeći hromog konja za sobom. Uskoro sam bio stigao do jedne niske kuće, nešto sumnjuvog izgleda, koja je, sudeći po svojoj spolašnosti, morala biti gospodnjica.

Kad sam zakucao na vrata, otvor ih neki čovjek mladih godina. On me prvo razgledao od glave do pete pri svjetlu fenjera, što ga je držao u ruci, progundjajući u njegovo lice, nešto sam je protumačio kao poziv, da stupim u kuću, uhvatim moguću konju za užle i odvede ga negdje u jedno pobočno odjeljenje kuće, a da se više ni najmanje nije brinuo za mene. Pošto je kila sve jače stala padati, to sam otišao u predobjekt, gdje sam naišao na drugog, starijeg čovjeka, koji me je mjerio radozvolinu i ispitujući pogledom. On otvorio vrata velike kafanske sobe, ali ne podje zamkov u nju, već teškim koracima ode na dvorište. Kada sam stupio u sobu, sa stolicu, koja je stajala pored peći, podiže se jedna djevojka toliko nevjerojatne ljepote, da sam stao kao zapanjen zverajući na jedne rijetke. Bila je velika kao jela, bijelih, gotovo omotnih crta, a njena plava kosa zlatno radozvolinu i ispitujući pogledom gledala je na mene.

Kako sijanje tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je obezbijedjena, kako pri labinu, tako i pri vjetrotovom vremenu. Ima ih raznog sastava, prema načinu razredjivanja sjemena.

Najpotpuniji je način sijanja redomičnim sjalicama, koje su danas tako usavršene, da više sade nego što siju. I njih ima raznog sastava, prema napravi koja sjeme odlaze i raspoređuju. Danas su najpriznatije redomične sjalice s napravom za odlaganje sjemena pomoću žlijebovitih valjaka, koje na ravnoj i brdovitoj njivi podjednako i ravnomjerne sijaju.

Za sijanje kako sitnijeg tako i krupnijeg sjemena bolje su široke omašne sjalice, koje mogu biti ručne i sprežne. Množina sjemena lako se udešava, a ravnomjernost sijanja potpuno je

